

HERMANN HESSE’NİN “AUGUSTUS” MASALINDA MASAL ÖGELERİ VE PROPP’A GÖRE ÇÖZÜMLENMESİ

Meryem NAKİBOĞLU¹

Öz: Hermann Hesse günümüzde hâlâ beğeniyle okunan Alman Edebiyatının en önemli yazarlarından. Yazar, farklı türde edebi eserleriyle dikkat çeker. Hesse’nin incelemiş olduğumuz *Augustus* adlı masalı yalnız çocuklara hitap etmekle kalmaz, aynı zamanda büyüklerin de kendilerine pay çıkarabilecekleri özellikler taşır. Hesse’nin *Yabancı bir Gezegendeki Tuhaf Haberler* adlı kitabında yer alan *Augustus* Masalı annesi tarafından seslendirilmiş bir dilek sonucunda, tüm insanlar tarafından adeta tapılırcasına sevilip yüceltilen, tüm istekleri sevenleri tarafından yerine getirilen Augustus’un öyküsünü anlatılır. Augustus, çevresinde yaşadığı aşırı sevgi ve ilgi sonucu histerik olur; övülmekten çok yerilmeyi, sevilmekten çok yalnız bırakılmayı tercih eder. Kendisine gösterilen aşırı sevgi ve ilgiden sıkılan kahraman intiharı bile düşünür hale gelir. Masalın ikinci önemli başkahramanlarından Bay Biswanger Augustus’un yardımına koşar; böylece Augustus insanların ilgi ve sevgisinden arınıp normal bir insan olarak hayata devam eder. Bu çalışmada masal ve masal çeşitlerine değinilip *Augustus*’un hangi masal türüne ait olduğuna ve bu masalın özelliklerine yer verilecektir. Daha sonrasında ise Rus halkbilimci Vladimir Propp’un 31 maddeden oluşan masal inceleme ölçütlerine göre *Augustus* Masalı ele alınacaktır. Propp’un veri ve sembollerine göre karşılaştırılacaktır. Söz konusu masalın işlevselliği Propp’un *Masalın Biçimbilimi* metoduyla çözümlenecektir.

Anahtar Sözcükler: Hermann Hesse, Masal, *Augustus*, Masal Öğeleri, Vladimir Propp.

THE FAIRY TALE ELEMENTS IN HERMANN HESSE’S “AUGUSTUS” AND ITS ANALYSIS ACCORDING TO VLADIMIR PROPP

Abstract: Hermann Hesse is one of the most important authors of German literature. The author draws attention by his different types of written works. His tale which is entitled “Augustus” does not appeal to kids alone; at the same time, it carries the characteristics which can

¹ Yrd. Doç. Dr., Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksek Okulu.
meryemnakiboglu@yyu.edu.tr

benefit to the elders. Hesse's "Augustus" tale which is included in his book *Strange News from a Foreign Planet* is about Augustus who is loved and enshrined by all people as a result of a wish voiced by his mother. Augustus becomes hysterical because of the extreme love and interest he experiences around him; but rather than being praised and loved, he preferred to be left alone. Because of the excessive interest and love over him, the hero even becomes suicidal. The other important hero of the tale, who is Mr. Binswanger, helps Augustus and he is purified from people's interest and love and continues his life as a normal person. In this study, while the types of fables and fairy tales will be examined, the type of "Augustus" tale will be identified. Afterwards, the tale will be analysed according to the Russian folklorist Vladimir Propp's 31 elements of tale analysis technique, and will be compared to his data and symbols. The functionality of the tale will be analysed by applying Propp's method from *Morphology of the Folktale*.

Keywords: Hermann Hesse, Augustus, Fairy tale elements, Vladimir Propp.

Giriş

20. yüzyılın en önemli Alman yazarlarından ve 1946 yılı Nobel Edebiyat Ödülü sahibi de olan Hermann Hesse (1877-1962) roman, şiir, öykü, deneme, masal, politik makale ve kültürel alanlarda yazdığı eserleriyle sadece Almanya'da değil aynı zamanda dünya çapında bir yazardır. *Bozkırkurdu* (1927), *Siddharta* (1922), *Boncuk Oyunu* (1943), *Çarklar Arasında* (1906) kitapları önemli eserlerinden yalnızca birkaçıdır. Aynı zamanda yazarın bazı eserleri beyaz perdeye de aktarılmıştır.

Bazı edebiyatçıların Hesse ile ilgili görüşleri, onun edebiyat çevresinde de yazdıklarıyla kendisine özel bir alan oluşturduğunun göstergesidir. Örneğin, ünlü eleştirmen, felsefeci ve çok yönlü bir düşünce adamı olan Walter Benjamin "Hesse'nin bakışının mistisizmle uğraşan birinin içebakışıyla bir Amerikalının keskin bakışı arasında orta yerde bulunduğu" nu belirtir. (Zeller, 2011, s. 59). Alman yazar ve şair Hugo Ball, Hesse'yi "Romantizmin ihtişamlı ordusunun son şövalyesi" (Zeller, 2011, s. 169) olarak nitelendirir. Ünlü Alman yazar Thomas Mann, Hermann Hesse için; "Kendime en yakın bulduğum, yazarlar arasından seçip en çok sevgiyle bağlandığım yazar" (Zeller, 2011, s. Arka Kitap Kapağı) ifadesini kullanırken, Peter Handke, 1970'te Hesse rönesansının doruk noktasında "Hesse hiç kuşkusuz ne yaptığını bilen, bütün değerlendirmelerden alınmış akıyla çıkacak büyük bir yazardır" ifadesini kullanır. Yapıtlarında, yaşamın büyük karşıtlıklarını, iki kutbunu eğip birbirine yaklaştırma özlemiyle sanat yerine düşünceye başvuran Hesse, dünyanın ve evrenin kutupluluğunu aşarak ulaşacağı birliği kendisi için en kutsal hakikat sayar (Zeller, 2011, s. Arka Kitap Kapağı).

Zeller'e göre Hermann Hesse'nin sözleriyle dış dünyadan bir başka dünya olan iç âleme yolculuk edebilir ve orada yaşayabilirsiniz. Aynı zamanda yazdığı eserleriyle yazar, okuyucuyu harika bir yolculuğa çıkarır, okuyucusuna herkesin

görebileceği farklı bir dünyayı tarif eder. Bunu yapabilmemiz için Hesse'ye göre gözlerimizi biraz daha açmalıyız. Yazar, tıpkı bir çocuk gibi çiçeklerden, yoncalardan, çimenlerden bahseder ve aynı zamanda sanki elinde minik bir kuş şarkı söylüyormuş gibi basit şeylerden konuşur. Ona göre yetişkin olan insan, daha sonra yaşlandığında bile daima çocuklara hayranlık duyar. Çocuk ruhunu Hesse kadar ciddiye alan, önemseyen ve eleştiren çok az sayıda yazar vardır. Yine çok az sayıda yazar eğitim ve öğretim sorunlarını Hesse gibi yapıtının odak noktası yapar (Zeller, 2011, s. 7). Çünkü Hesse küçük bir çocuğun yaşamı, doğayı ve gerçeği yetişkin bir insandan daha fazla bildiğine ve hissettiğine inanır. Yazara göre, çocuklar sırdır ve gizemli iç dünyaları hâlâ yetişkinlere nazaran duyuları daha açıktır. Çocuklar için her şey oldukça doğaldır (Čechovská, 2009, s. 13-14). Çocukların gizemli iç dünyalarını en iyi şekilde masalarda görmek mümkündür. Çünkü masalarda sınır yoktur, masalarda dilediğiniz yere dilediğiniz anda gidebilir, tüm hayvanlarla konuşabilir, devlerle seyahat edebilir, perilerle karşılaşabilir, olağanüstü olaylar yaşayabilir, kısaca, yetişkinlerin ulaşamayacağı gizemlere masallar sayesinde ulaşabilirsiniz. Aynı zamanda masalların eğitici özellikleri de asla unutulmamalıdır. Masallar, çocukların düş gücünün gelişmesine ve düşünce ufuklarının açılmasına yardımcı olur. Kelime dağarcıklarının zenginleşmesini ve kavram öğrenmelerini hızlandırır. Masallar çocuklara öğüt vermesi, iyiyi-kötüyü ayırt etmede yol göstermesi açısından önemlidir. Çocukların yaratıcılığını, neden-sonuç ilişkisi kurma becerisini artırır. Tüm bunlarla birlikte masallar çocuğun merak duygusunu uyandırarak korkularını giderir. Özlemlerini dile getirir. Karşılaştıkları zorlukları kavramasına ve çözüm bulmasına yardım eder, kişiliğini geliştirir. Masallar, çocukların yetişkinler tarafından çocukça görülen sorunlarını küçümsemeyip ciddiye alarak güven verir ve geleceğe olan umutlarını artırır. Bu nedenle çocuğun ruh dünyasını birebir etkileyen masalı eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak görmek gerekir.

1. Masal Tanımı ve Çeşitleri

Masal çok çeşitli şekillerde tanımlanmıştır. Örnek olarak masal, "Kahramanlarından bazıları hayvanlar ve tabiatüstü varlıklar olan, olayları masal ülkesinde cereyan eden, hayal mahsulü olduğu halde dinleyicileri inandırabilen bir sözlü anlatım türü"dür (Sakaoğlu, 1999, s. 2). Bir başka tanımda masal, "Nesirle söylenmiş, dinlik ve büyüklük inanışlardan ve törelerden bağımsız, tamamıyla hayal ürünü, gerçeğe ilgisiz ve anlattıklarına inandırma iddiası olmayan kısa bir anlatı biçimidir" (Boratav, 1982, s. 75). Masal, "Bilinmeyen bir yerde, bilinmeyen şahıslara ve varlıklara ait hadiselerin macerasıdır" (Elçin, 1981, s. 386). Tanımlandığı gibi, masal "Bütünüyle düş (hayal) ürünü olan, genellikle olağanüstü olaylara, zaman zaman da olağanüstü varlıklara (cin, peri, dev, ejderha vb.) yer verilen, ağızdan ağıza, kuşaktan kuşağa anlatılarak sürüp giden anlatı türüdür" (Kaya, 2014) şeklinde de tanımlanmıştır. Bir başka tanımda ise masal şöyle tanımlanır:

Kısa, halka özgü, eğlendirici, fantastik (hayali) öğelere sahip, harika olayları içeren durumlar, bunların kutlanması, zaman ve mekânın belirsizliği, olağanüstü

doğal güçler, bunların günlük hayatta insan biçiminde hayvan, hayvan ya da bitki türü olarak kabul edilen, kaybolan, konuşan insan olarak tanımlanan nesir anlatı biçimidir (Wilpert, 1989, s. 547).

Masalın daha birçok tanımı olmakla birlikte bunlar masalla ilgili bazı tanımlardır.

Masallar dört gruba ayrılır: 1. Hayvan masalları, 2. Asıl masallar (olağanüstü masallar-gerçekçi masallar), 3.Güldürücü hikâyeler-nükteli fıkralar-yalanlamalar, 4.Zincirleme masallar (Boratav, 2014, s. 90).

Masal sınıflandırmaları üzerine ilk çalışmalar, batılı araştırmacılar tarafından yapılmıştır. İlk araştırmacılardan biri olan Alman masal araştırmacısı Georg von Hahn, masalları tiplerine göre sınıflandırma girişiminde bulunmuş, ancak bu çalışma kapsamlı ve kalıcı olmaktan çok, daha sonraki çalışmalara yol gösterici nitelikte olmuştur. Bu konuda ilk önemli çalışmayı 1910 yılında Antti Aarne hazırlamıştır. Aarne, masalları üç grupta toplamıştır:

- a) Hayvan Masalları (1-299).
- b) Halk Masalları (300-1199) ve
- c) Fıkralar (1200-1999).

Söz konusu üçlü sınıflandırma, alt gruplara ayrılmış, alt grupların daha da geliştirilebilir olduğuna vurgu yapılmıştır (Çıblak, 2005, s. 637).

Richard Mercer Dorson, *Günümüz Folklor Kuramları* adlı eserinde, dünyadaki milliyetçilik akımlarıyla folklor araştırmaları arasındaki ilişkiye dikkat çeker. Dorson'a göre, "Folklorla olan ilgiyle, ulusal ruhun uyanması çoğunlukla bir arada olmuştur." Bu uyanışın ilk temsilcilerinden, "Grimm Kardeşler" olarak tanınan Alman masal araştırmacıları Jacob ve Wilhelm Grimm, ulusal olanı bulmayı hedefleyerek, Alman masallarını *Kinder und Hausmärchen* (1852) (Çocuk ve Ev Masalları) adı altında derlemişler ve derledikleri bu masallar üzerinde köken araştırmaları yapmışlardır. Alman Kültürü ve Halkbilimine öncülük eden Grimm Kardeşler, aynı zamanda sözlük çalışmaları ve efsane derlemeleri de yapmışlardır. Grimm Kardeşlerin ardından masallar, birçok araştırmacının ilgisini çekmeye devam etmiş, bu ilgi 20. yüzyılın bakış açılarıyla desteklenerek geniş bir masal araştırmaları arşivi oluşmasını sağlamıştır (Ölçer, 2003, s. 3).

Masallar "Halk Masalları" (Volksmärchen) ve "Sanat Masalları" (Kunstmärchen) olarak da ikiye ayrılır. Halk masalları, kaynağı, yaratıcısı bilinmeyen masallardır ve bu tür masallar anonimdir, bunlar Anonim Halk Edebiyatının en yaygın mahsullerinden biridir. Halk masallarında insanlığın geçmişiyile ilgili sırlar bulunduğu gibi, derlendikleri toplumun gelenek ve görenekleri de bulunur. Masallar ruh halimiz için önemlidir. Masalarda zaman kavramı yoktur, korkularımızın izinden giderek, kötü yönlerimizin üstesinden gelmemize yardımcı olur, aynı zamanda başkalarının ruhsal bilinçaltını öğrenmemizi sağlar (Junk, 2005, s. 9). Masalın rolü, bilimsel yaklaşımın sorunsallaştırılmasına ek olarak sosyalleşme bağlamında da özel önem kazanır

(Schödel, 2005, s. 6). Masalların içeriğinde her katmandan kişileri görmek mümkündür. Masal her çeşit insanın, örnek gösterilmeye değer veya kaçınılması gereken niteliklerini dinleyicisinin karşısına çıkarır (Bars, 2014, s. 257-269). Bu tür masallar içinde yaşanan toplumun geleneklerini, düşünce yapısını, yaşam tarzını, zevkini sözlü olarak kuşaktan kuşağa aktarır.

Sanat masalları ise, özellikle Romantik dönemde halk masallarından etkilenen yazarlar tarafından sevilen ve kaleme alınan bir tür olarak kendisinden söz ettirmeye başlamıştır. Birçoğu hem büyükler hem de küçük çocuklar için kaleme alınmıştır (Pleticha, 1996, s. 57). Sanat masallarının bizim çalışmamızda inceleyeceğimiz masal gibi, belirli bir yazar tarafından kaleme alınmış olması önemli bir husustur.

Bu çalışmada ele alınan *Augustus* isimli masalın Hermann Hesse tarafından yazıldığı bilinmesi önemlidir. Özellikle sanat masalları denilince Alman edebiyatında kanımızca ilk akla gelenler, Adalbert von Chamisso'nun *Peter Schlemihls'in Tuhaf Hikâyesi*, E.T.A Hoffmann'ın *Fare Kral ve Fındıkkıran*, Ludwig Tieck'in *Çizmeli Kedi* ve *Mavi Sakal* adlı masallarıdır. Danimarkalı Hans Christian Andersen'in yazdığı "Kibritçi Kız", "Kurşun Asker" masalı ile Fransız La Fontaine'nin yazdığı hayvan masalları da sanat masalları kategorisindedir. Sanat masallarında yazarlar, bir düşünceyi ortaya koymak, bir davranışı yermek, toplumun aksaklıklarını belirtmek için bu türden yararlanarak topluma mesaj vermeye çalışırlar. Masalarda olay, gerçek dışı ve olağanüstü bir plân üzerine kuruludur. Masalarda zaman bilinmez. "Evvel zaman içinde" örneğinde olduğu gibi *Augustus* Masalı da "Bir vakitler" diye başlar. Yine masalın en temel özelliklerinden olan, iyilik-kötülük, dürüstlük-sahtekârlık, alçakgönüllülük-azgınlık, zenginlik-fakirlik gibi temel çatışmalar bu tür masalarda da görülür. Masalarda dinleyiciye öğütler ve ahlâk dersi verilir. Bu masalda da okuyucuya öğüt vermek, erdemlilik, Augustus'un kişiliğinde aktarılır. Augustus, tıpkı Roma Kralları gibi kendisine tapınılan, aşırı değer verilen bir karakter olması açısından onlara benzerlik gösterir.

Augustus genellikle Roma Krallarına verilen ve onlara kutsal bir özellik kazandıran isimdir. Hesse'nin bu masalında, annesi tarafından seslendirilmiş bir dilek sonucu, herkes tarafından sevilip yüceltilen Augustus'un hikâyesi anlatılır. Birçok eleştirmene göre başkahramanın adının Augustus olması bir tesadüf değildir. Masaldaki Augustus da çevresinde bulunan tüm insanların aşırı sevgi ve ilgisi sonucu histerik bir kişi haline gelir; övülmekten çok yerilmeyi, sevilmekten çok yalnız bırakılmayı tercih eder (Öktem ve Ak, 2015, s. 2).

Augustus'da, bir anne tarafından oğlu için içten dilenen bir dileğin önemine dikkat çekilir. Masaldaki Bay Bisswanger'in sözlerinden bunu çıkarabiliyoruz. "Vaftiz edildiğin gün annen senin için bir dilek diledi, ben de aptalca bir şey olduğuna bakmayıp yerine getirdim." ve "Bunun nasıl bir dilek olduğunu bilmen gerekmez, ama senin de gördüğün gibi dilek bir beddua, bir lanete dönüştü" (Hesse, 1991, s. 24) sözleri masaldaki düalizmi yani içten bilinçsizce

ve tamamen iyi niyetle dilenen bir dileğin nasıl olumsuz sonuçlar doğurduğunu somut olarak gösterir.

Masallar daima mutlu sonla biter ve masalların sonunda her zaman iyiler kazanır, çünkü masallarla birlikte insanlığa daha küçücük yaşlardan itibaren kodlamalar yapıldığını ve iyi olanın her zaman bütün zorluklara karşın, ya da kötülöklere karşın sonunda belirli bir savaşım ve mücadeleden sonra mutluluğu yakalayabilecekleri mesajı verilir. Her masalda olduğu gibi bu masalda da, kötüler daima cezalandırılır ve iyi olanlar bütün zorluklara karşın amaçlarına ulaşır. Niteliği ne olursa olsun masallar, bütünöyle hayali olan, olayları ise kurmaca olan yazılı ve sözlü edebiyat ürünüdür. Masallarda irrasyonel olaylar söz konusudur, iyi ve kötü anlatılarak, çocukların olaylardan ders çıkarmaları amaçlanır.

Hermann Hesse'nin çalışmamızda ele aldığımız *Augustus* Masalı da "olağanüstü masallar" grubuna girer. Bu masal türünde cinler, periler, devler, ejderhalar ve olağanüstü yetenekleri olan insanlar yer alır. Masalın kahramanı, özel bir yapıya sahip, herkes tarafından çok sevilen, karşı konulamayan biridir. Periler masumiyetin, arılığın sembolü olarak masaldaki yerlerini alır. *Augustus* Masalı, olağanüstü olaylarla örölü, olağanüstü özellikleri olan kahraman ve kişilerin başından geçer, ne zaman ne de yer kavramı kesin belli değildir, masalın başında sadece sokak adı (Mostacker Sokağı) bildirilir, ancak bu sokağın hangi şehirde, hangi ölkede olduğuna dair herhangi bir bilgi verilmez.

Fakir ve dul bir kadının dileğinin gerçekleşmesinin anlatıldığı bu masalın özeti ise şöyledir: Bir zamanlar Elisabeth adında fakir bir kadın vardır. Eşi ölünce, dünyada karnındaki bebeğiyle tek başına kalır. Henüz doğmamış bebeği onun tek yaşama sevincidir. En yakınında daha önce hiç konuşmadığı, komşusu Bay Bisswanger'in evi vardır. Elisabeth her akşam açık penceresinden Bisswanger'in evinden gelen etkileyici müzik sesini işitir ve doğum zamanı geldiğinde yaşlı komşusunun kendisine yardım etmek için yanında olduğuna tanıklık eder ve bu olay dul kadın Elisabeth ile yaşlı adam Bisswanger'in dostluklarının pekişmesine neden olur. Hatta yaşlı adam yeni doğan erkek çocuğun vaftiz babası olur.

İhtiyar komşu Bisswanger, fakir ve dul anneden, yeni doğan çocuğuna doğum hediyesi olarak kendisinin evinden müzik sesi duyduğunda bir dilek dilemesini ister: "Bu akşam evimden müzik sesini duyduğunuzda, çocuğunuz için bir dilek tutun; söz veriyorum bu dileğiniz yerine gelecektir" (Hesse, 1991, s. 9) der. Bayan Elisabeth o akşam müzik başlayınca her anne gibi oğlu Augustus için kendince en iyisini dilemek ister. Bir süre düşünür, en iyi dileğinin ne olduğu konusunda zorlandığı için karar vermekte güçlük çeker. Müzik sona ermek üzeredir, aceleyle "Tanrıdan dilerim, bütün insanlar sevsin, hoşlansın senden..." (Hesse, 1991, s. 10) der ve annenin bu masumane dileği gerçekleşir. Annenin dileği doğrultusunda herkes Augustus'u çok sever, istediği her şeyi çok kolay elde eder fakat asla mutlu olamaz. Herkesin onu sevmesine rağmen o hiç kimseyi sevemez ve hep mutsuzdur.

Hatta bu mutsuzluğu o kadar ileri bir boyuta ulaştır ki bir gün intihar etmeye bile karar verir. Bu düşüncelerle yoğrulan Augustus'un yanına o anda yaşlı Bay Bisswanger gelir ve bu kez Augustus vaftiz babasından kendisi için bir dilekte bulunur. Artık sevilme ve herkes tarafından kabul görmekten yorulan hatta kendisini intihar düşüncesine sürükleyen bu durumdan kurtulmak isteyen masal kahramanı Augustus'un dileği annesinin kendisi için dilediği "sevginin" tam zıttı olan "nefret" edilmektir. Bu dilek vaftiz babası tarafından yerine getirilir ve böylece tüm insanların sevgi ve hayranlığı yok olup ona karşı nefret duygusu gelişmeye başlar. Bundan sonra Augustus'tan tüm insanlar şikâyetçi olur ve artık hayatında o zamana kadar hiç görmediği sıkıntı ve zorluklarla baş etmek zorunda kalır. Kendisini bir zamanlar çok seven insanların şikâyeti üzerine hapse atılır. Böylece hapishane hayatıyla birlikte Augustus'un yaşamında da yavaş yavaş olumlu değişimler gelişmeye başlar, ama en önemlisi kanımızca kendisiyle baş başa kalması ve kendi iç dünyasına bir yolculuk gerçekleştirmesidir. Hapisten çıktıktan sonra, fakir ve yaşlı bir insan olarak köy köy, şehir şehir dolaşarak insanları sevmeyi öğrenir. Küçük çocuklarla oyunlar oynar, fakirlere yardımcı olur. Maddi hiçbir varlığı kalmamasına rağmen mutlu olmayı ve insanları sevmeyi öğrenir. Yıllar sonra içsel yolculuğunu tamamlamış ve değişmiş bir şekilde yeni biri olarak evine geri döner, fakat geri döndüğünde annesi ölmüştür. Bu durum üzerine Augustus vaftiz babası Bisswanger'in evine gider ve orada Augustus'un kalbi tıpkı çocukluğunda olduğu gibi küçük bir çocuğun kalbi gibi heyecanla çarpar. Vaftiz babasıyla birlikte ocak başına otururlar ve yine çocukluk günlerindeki gibi, şarkılar söyleyen küçük melekleri izlemeye koyulurlar.

Böylelikle bu masalda mutlu sonla biter. İlk başlarda annesi tarafından herkes tarafından çok sevilmesi dileği masalın ortalarına doğru Augustus'un ruhsal dünyasında mutsuzluğa yol açar ve vaftiz babasından anne tarafından istenilen dileğin tam karşıtı yani "nefret" dileğiyle yeni bir kişi olma aşamasına geçer. Artık sadece sevilmeyi değil nefret edilmeyi de öğrenen ve bundan dolayı bütün zorluklara karşın kendi bireysel gelişimini gerçekleştiren Augustus, sevmeyi ve iyiliği de öğrenmiş olur. Böylece masalın sonunda iyilik yapmayı öğrenmiş ve mutluluğu yakalamış bir kişi olarak istediğine ulaşmıştır.

2. Propp'un Masal Çözümleme Metodu

Masal türü yaklaşık iki yüzyıldan beri ele alınıp incelenmiş, 1920'li yılların sonlarına gelindiğinde ise bu alandaki çalışmalar yetersiz görüldüğü için türleri araştırılmaya başlanmıştır. Masal sınıflandırmaları üzerine ilk çalışmalar, önceden de bahsettiğimiz gibi batılı araştırmacılar tarafından yapılmıştır. Masallar sınıflandırılmış fakat daha sonraları ise aynı masalın birden fazla masal sınıfına girebileceği ortaya çıkınca bu konuda araştırmacılar arasında anlaşmazlık olmuştur. Masalın doğru sınıflandırılabilmesi bilimsel betimlemenin temeli olarak görülür. Öncelikle Alman masal araştırmacısı G. Von Hahn, masalları tiplerine göre sınıflandırma girişiminde bulunmuştur, ancak bu çalışma kapsamlı ve kalıcı olmaktan çok, daha sonraki çalışmalara yol gösterici nitelik taşımaktadır. Alman araştırmacı W. Wundt *Völkerpsychologie*

kitabında masalları yedi sınıfa ayırır. Bu sınıflama da bazı eleştirilere yol açar. Rus R. M. Volkov, Finli A. Aarne de bu konuda çalışma yaparlar. Aarne masalları üç grupta toplar. Aarne'nin öğrencisi Stith Thompson hocasının tasnifini genişleterek *The Types of the Folktale* adlı çalışmasında, masalları; 1. Hayvan Masalları 2. Asıl Halk Masalları 3. Fıkralar 4. Zincirlemeli Masallar ve 5. Sınıflamaya girmeyen masallar olmak üzere beş ana başlık altında sınıflandırır. Her grubun kendi içerisinde de alt başlıklara ayrıldığı bu çalışma, diğer tasniflere göre en geniş olanıdır. Thompson, Aarne'nin tasnifini genişletirken diğer ülkelerde anlatılan masallara da yer vererek çalışmasına milletlerarası bir nitelik kazandırmıştır. Eserde tip numaralarının yanı sıra masalların varyantları ve kısa açıklamaları ile önemli motifleri de verilmiştir (Çıblak, 2001, s. 128). Bir masalın çözümlenmesinde, Fin Okulu temsilcileri tarafından masalın ayrıntıları ve anlatı yapısı sorunu "yaratıcı" olarak ele alınırken, 19. Y.Y. sonunda Rus yazarların edebiyat eleştirisi alanında Rus akımcı Formalizmcileri (1920) masalın "yapı modeli" tekrar gözden geçirirler.

Vladimir Propp (1895-1970), göstergebilim, budunbilim, halkbilim gibi önemli alanlarda çalışmalar yapmış Rus bilim adamlarından biridir. Onun için önemli olan masalın (yapısı, kompozisyonu) değil, içeriği ve masal kahramanlarıdır (Lüthi, 1990, s. 71). Propp, masalların çok çeşitli olduğunu ve bunların çeşitlilikler içinde incelenemeyeceğini, bütünü birçok bölüme ayrılması ve sınıflandırılması gerektiğini belirtir. Bu sınıflandırmanın, diğer bilimlerde olduğu gibi biçimsel ve yapısal göstergeler dizgesini yansıtmasını gerektirdiğini, bunun için de, söz konusu göstergelerin incelenmesi gerektiğini (Propp, 1985, s. 17) söyler. Propp, *Masalın Biçimbilimi*'nde masalların temel işlevlerini belirlemeye girişmeden önce, masal incelemeleri konusunda daha önce yapılmış çalışmaları eleştirir; ona göre, masalın kökenini, doğuşunu, kaynaklarını araştırmak için öncelikle masalın ne olduğunun bilinmesi gerekir. Bu nedenle masalların *artsürümlü ve eşsürümlü* incelenmesi gerektiğine inanır. Bu nedenlerle önceki çalışmalara ve yöntemlere eleştiri getirerek kendi yöntemini açıklar ve işlevlerin saptanmasına girer. Ona göre işlev bir kişinin eylemidir, bu eylem de olay örgüsünün akışı içinde anlamına göre belirlenir. Propp, bu eylemleri, kişilerin her masalda sürekli değişebilen özelliklerinden soyutlayarak ele alır ve her eylemi, anlatının akışı içindeki yerini dikkate alarak belirler. Sonunda 31 işlevi elde eder. Propp, masalarda tespit ettiği 31 işlevi sırasıyla verirken, her işlevin içeriğinin kısa bir özetini yapar, tanımlar ve şematik karşılaştırmalar yapmayı sağlaması için her bir işleve bir simge verir ve gözlemlerini şu şekilde açıklar:

1. Kişiler kim olursa olsun ve işlevler nasıl gerçekleşirse gerçekleştirilsin, masalın değişmez-sürekli öğeleri, kişilerin işlevleridir. İşlevler masalın temel-oluşturucu bölümleridir.
2. Olağanüstü bir masalın içerdiği işlevlerin sayısı sınırlıdır.
3. İşlevlerin dizilişi her zaman aynıdır.
4. Bütün olağanüstü masallar yapıları açısından aynı türe bağlanır.

Masallar genellikle bir başlangıç durumu ile başlar. Burada aile fertleri sayılır ya da geleceğin kahramanı, sadece ismiyle veya durumunun işaret edilmesiyle

tanıtılır. Başlangıç durumu, bir işlev olmasa da önemli bir "biçimbilimsel öge" olarak kabul edilir. Bu ögeye "başlangıç durumu" adı verilir (Çıblak, 2005, s. 132). Vladimir Propp'un tespit ettiği işlevler halk masallarında uyarlanmıştır. Biz de sanatsal masal grubuna giren *Augustus* Masalında bu işlevleri tespit etmeye çalışacağız.

3. *Augustus* Masalının Çözümlemesi

Masalların girişinde genellikle bir başlangıç durumu, bir işlev değilse bile yine de önemli bir biçimbilimsel ögedir. Bu öge, başlangıç durumu olarak tanımlanır ve "a" ile belirtilir. Bu masaldaki başlangıç durumu (simge a) ise şu şekildedir:

"Bir vakitler Mostacker Sokağında genç bir kadın oturmaktaydı." (Hesse, 1991, s. 5).

I. Aileden biri evden uzaklaşır (Tanımı: Uzaklaşma, simgesi β^1).

1. Ana-babanın ölümü, uzaklaşmanın zorlamalı bir biçimini simgeler. (β^1)

"Evlendikten az bir süre sonra kocasını bir kaza sonucunda yitirmişti" (Hesse, 1991, s. 5).

II. Kahraman bir yasakla karşılaşır (Tanımı: Yasaklama, simgesi γ).

"Şimdi sana bir kez daha müzik dinletmeyi, sana küçük melekleri bir kez daha göstermeyi çok isterdim, ama mümkün değil artık." (Hesse, 1991, s. 17)

III. Saldırgan, kurbanını ya da servetini ele geçirmek için, onu aldatmayı dener (Tanımı: aldatma, simgesi η).

Varlıklı bir dul kadın vardı, Augustus'u çok seviyor, kucak kucak para saçıyordu uğrunda. Atmış, arabaymış, elbiseymiş, artık kendisine ne gerekiyor, canı neyi istiyorsa, Augustus hepsini koparıp alıyordu kadından... Ama asıl sevgilisi, kentteki soylu ailelerden birinin kızıydı; geceleri her tehlikeyi göze alarak sarışın ve sevimli kızcağızı evlerinin bahçesinde gidip görüyordu (Hesse, 1991, s. 18).

IV. Kurban aldanır ve böylece istemeyerek düşmanına yardım etmiş olur (Tanımı: suça katılma, simgesi θ).

Bu masalda tüm kurbanlar aldanır, kendilerinden bir şeyler verecek masal kahramanı Augustus'a yakın olmaya, beğenilmeye çalışırlar.

Paris'te sosyete içine karıştı, atlar, köpekler besledi, kadınlarla düşüp kalktı, kumar masalarında bazen kaybedip bazen avuç dolusu paralar kazandı. Nereye gittiyse peşinden koşan, kendisine kul köle olan insanlar buldu (Hesse, 1991, s. 18).

V. Saldırgan, aileden birine zarar verir (Tanımı: kötülük, simgesi A)

Masalda bu ana başlık, altında bulunan 8. alt başlığa daha uygundur. Simgesi A8'dir.

Bu başlığa göre: Saldırgan kurbanını bir şey yapmaya zorlar ya da ondan bir şeyler koparır. Masalda saldırgan Augustus'tur, kurbanı ise gemide gözüne kestirdiği güzel ve asil kadındır.

[...] Augustus göz kamaştırıcı yakışıklılığıyla kadına döndü, birden onun geri çekmeye çalıştığı elini yakaladı, gemiye dönmeyerek birlikte kaçıp gitmeleri için kadına diller döktü (Hesse, 1991, s. 20).

VI. Aileden birinin bir eksiği vardır; aileden biri bir şeyi elde etmek ister (Tanımı: eksiklik, simgesi a).

Bu masalda iki eksiklik göze çarpar. Bunlar maddi ve manevi eksikliklerdir. Elisabeth fakir olmasından dolayı doğacak oğlu için "Dört bir yanında aynalı dolaplar, bahçesinde fiskiyeli havuzla mermerden bir köşk ..." (Hesse, 1991, s. 18) ister. Bir diğer eksiklik ise Augustus'un manevi eksikliğidir. "Herkes tarafında beğenilip sevilmekten bazen bıktığı oluyor, kılık kıyafet değiştirip yabancı memleketleri gezip dolaşılıyor..." (Hesse, 1991, s. 18) Augustus'ta en büyük eksiklik insan sevgisidir.

VII. Kahraman evinden ayrılır (Tanımı: gidiş, simgesi ↑).

Evden ayrılma bu masalda da görülür. Kahraman iki defa evden ayrılır. İlkinde eğitim amacıyla annesinin yanından ayrılarak şehre gider. Annesinin ölümü üzerine tekrar döner ve ikinci kez ayrılır.

VIII. Arayıcı Kahraman Eyleme Geçmeyi Kabul Eder ya da Eyleme Geçmeye Karar Verir Tanımı karşıt eylemin başlangıcı, simgesi C).

Kahraman kendini kötü huylarından arındırmak için seyahat etmeye karar verir.

IX. Kahraman büyü bir nesneyi ya da yardımcıyı edinmesini sağlayan bir sınama, sorgulama, saldırı vb. ile karşılaşır (Tanımı: bağışçının ilk işlevi, simgesi D).

Bu masalda bahsedilen herhangi bir nesne yoktur. "D10" Kahramana büyü bir nesne gösterilir ve bir değiş-tokuş önerilir. Augustus'un küçüklüğünde vaftiz babası Bisswanger'in evinde şöminenin başında büyü bir ortam vardır.

Ansızın karanlıktan bir müzik kopup geliyordu, Odayı nur yüzlü melekler dolduruyordu; ıslık ıslık altın kanatlarıyla odanın içinde el ele tutuşup dolanıyor, çift çift olup birbirinin etrafında dönüp duruyor eşsiz güzellikte danslar yapıyorlardı (Hesse, 1991, s. 12).

X. Kahraman, aradığı nesnenin bulunduğu yere ulaştırılır, kendisine kılavuzluk edilir ya da yol gösterilir (Tanımı: iki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk, simgesi G). Bu ana başlığın 2. alt başlığı incelediğimiz masal için de geçerlidir. Kahraman karada ya da suda yolculuk eder simgesi (G²) dir.

"Bir ara çıktığı bir deniz yolculuğunda..." (Hesse, 1991, s. 12)

XI. Kahraman ve saldırgan, bir çatışmada karşı karşıya gelir (Tanımı: çatışma, simgesi H).

Onu ziyaret etmeye gelen kadın ve erkek dostlarını aklı gelmedik kaprisler ve huysuzluklarla hırpalayıp acılar içinde kıvrandırıyor. İnsanların onuruyla oynamaya bayılıyor, onları elinden geldiği kadar küçümseyip horlamaya can atıyordu (Hesse, 1991, s. 21).

XII. Saldırgan yenik düşer (Tanımı: zafer, simgesi J).

Augustus tüm yaşanmışlıklarından yenik düşer, hatta intiharı, yok olmayı düşünür. Bir şölen hazırlanacak, bütün eşi-dostu bu şölene davet edilecekti. Niyeti, şölene gelen konukların evi boş bulup kendi ölüsüyle karşılaşarak dehşete kapılmalarını sağlamak, böylece onlarla eğlenip alay etme, çünkü kafasına koymuştu, konuklar gelmeden zehir içip hayatına son verecekti (Hesse, 1991, s. 22).

XIII. Başlangıçtaki kötülük giderilir ya da eksiklik karşılanır (Tanımı: giderme, simgesi K).

Masal kahramanı Augustus'un annesinin kendisi için dileğinin uğursuzluğuna karşı, Bay Bisswanger kendisinden bir dilekte bulunmasını, böylece kötülüklerin giderilmesini, insanların ona olan ilgisinin normal hale gelmesi sağlar.

XIV. Kahraman geri döner (Tanımı: geri dönüş, simgesi ↓).

[...] Az sonra bu sokaktan çıkıp bir başkasına saptı, kendi evlerini karşısında buldu ansızın, isim babası Biswanger'in evi de yine oradaydı [...] (Hesse, 1991, s. 33).

XV. Kahraman izlenir (Tanımı: izleme, simgesi Pr).

[...] insanların nasıl suratlarını ekşiterek dik dik kendisine baktıklarını, hain hain kendisini dinlediklerini görerek şaşıyordu; oysa bir vakit mağrur bir edayla söylediği, zerrece sevgi içermeyen sözler karşısında aynı insanların gözlerinin içi sevinçle parıltmış, şükran ve minnet duygusuyla kendisine cevap vermişlerdi (Hesse, 1991, s. 33).

XVI. Kahramanın yardımına koşulur (Tanımı: yardım, simgesi Rs).

Bu masalda kahramanın yardımına vaftiz babası Bay Bisswanger koşar. Augustus tüm yaşanmışlıklardan bıkar, zehir içip ölmeyi planlar. Bu esnada Bay Bisswanger gelir, Augustus'un kadehini ağzına götürür. Böylece onu ölmekten kurtarır. Bir diğer yardımcı ise, Augustus kendisinden yeni bir dilek dileyince onun daha önceki haline geri dönmesini sağlar. "Düşün taşın, heba olup gitmiş hayatını yeniden güzelleştirip ona bir çeki düzen verecek, seni yine neşelendirip yüzünü güldürecek tılsımlı bir dilek aklına geliyorsa durma, dile benden onu!" (Hesse, 1991, s. 33).

XVII. Kahraman kimliğini gizleyerek kendi evine döner ya da bir başka ülkeye gider (Tanımı: kimliğini gizleyerek gelme, simgesi O).

Augustus, kılık değiştirip yabancı kentleri gezip dolaşır (Hesse, 1991, ss. 18-19).

Masal kahramanı Augustus sonunda karar verir. "Dünyayı gezip dolaşacak, insanlara şu ya da bu şekilde yardım elini uzatabileceği ve kendilerine duyduğu sevgiyi açıkça ortaya koyabileceği bir yer bulup orada kalacaktı" (Hesse, 1991, s. 33). Ayrıca kendisini tanıyan kimse de kalmamıştır. "Hapisten çıktığında hastaydı. Yaşlanmıştı, üstelik kendisini bilen, tanıyan kalmamıştı.

Masal özelliklerinden olan eve dönüş bu masalda da görülür ve Augustus evine geri döner.

XVIII. Kahramana güç bir iş önerilir (Tanımı: güç iş, simgesi 11).

Bay Bisswanger, Augustus'a tekrar mutluluğu elde edebilmesi için kendisinden bir dilek dilemesini ister. Bu kahraman için çok zordur. Önceki popülaritesi gidecek, insanların ona olan sevgisi azalacak ve toplum tarafından rağbet görmeyecektir.

XIX. Güç iş yerine getirilir (Tanımı: güç iş yerine getirme, simgesi N).

Bay Bisswanger'den istenilen dilek yerine getirilir ve Augustus tüm olumsuzlukları yaşamasına rağmen her şeyi göze alır. "Peki, deneyeceğim, bana hiç hayrı dokunmamış eski dileğin büyüünden kurtar beni; beni öyle sihirli bir güçle donat ki, bütün insanları sevebileyim" (Hesse, 1991, s. 33).

XX. Kahraman tanınır (Tanımı: tanınma, simgesi Q).

Masal kahramanı annesinin Bay Bisswanger'den dilek dilemesi sonrasında tüm insanlar tarafından sevilir ve tanınır.

XXI. Düzmece kahramanın, saldırganın ya da körün gerçek kimliği ortaya çıkar (tanımı: ortaya çıkarma, simgesi Ex).

İkinci dilekten sonra Augustus'un gerçek kimliği ortaya çıkar.

XXII. Kahraman yeni bir görünüm kazanır (Tanımı: biçim değiştirme, simgesi T).

Augustus, hapiste yattıktan sonra tüm eski insani özelliklerine kavuşur, iç huzuru elde eder. "Giderek belleği de gücünü yitirmiş, dünyayı hiçbir zaman şimdikinden farklı görmediği gibi bir duygu belirmişti içinde; ama yine de halinden memnundu, tek kelimeyle şahane ve sevimliye değer buluyordu dünyayı" (Hesse, 1991, s. 32).

XXIII. Düzmece kahraman ya da saldırgan cezalandırılır (Tanımı: cezalandırma, simgesi U).

Büyü bozulunca Augustus'un, daha önce yapmış olduğu tüm kötülükleri ortaya çıkar, insanlar birer birer kendisinden öç alırlar. Tepkilere maruz kalır.

Daha önce hiç karşılaşmadığı tepkilerle karşılaşır. Kendi kendine de "İşte yaptığın kötülüklerin cezası" (Hesse, 1991, s. 28) der. Adlarını sanlarını çoktan unuttuğu kimseler ülkenin dört bir yanından çıkıp çıkıp geliyor, yargıçların önünde Augustus'un kepezeliklerini anlatıyorlardı. Zamanında hediyelere boğduğu, bir dediğini iki etmediği hırsız uşaklar, şimdi gelmiş eski efendilerinin gizli ayıplarını açığa vuruyorlardı" (Hesse, 1991, s. 28). Tüm bunlardan sonra Augustus hapisnede bir hücreye konur ve çoğu zaman tekrar edilen şikâyetlerden dolayı hücrelerinden çıkartılıp tekrar tekrar mahkemede yargılanır.

Masalların yapısını, sayıları 31 ile sınırlı söz konusu işlevler oluşturmaktadır. Bütün işlevler ardı ardına sıralandığında, her işlevin kendisinden önceki işlevden mantıki ve estetik gereklilikle farklı olarak ortaya çıktığı görülür. İşlevler, masalın temel öğelerini, olayı oluşturan öğeleri simgelerler.

Masalarda, olay örgüsünün akışını tam olarak belirlememekle birlikte, akış için büyük önem taşıyan bağlantı öğeleri ve güdülenmeler de vardır. Bağlantı öğeleri iki işlevin birbirini izlemediği durumlarda bir işlevi diğerine bağlayan

bilgilerdir. Güdülenme ile kastedilen ise, kişilere çeşitli eylemleri yaptıran dürtü ve amaçlardır. Güdülenmeler, masala kimi zaman canlı ve özel bir nicelik kazandırmakla birlikte, kararsız öğeler oldukları için işlevlerden ya da bağlantılardan daha az kesin ve daha az belirgin özelliğe sahiptirler (Çıblak, 2005, s. 132).

Masalda her şey bir kötülük ile başlar; kötülük belli bir ailede, belli bir çevrede bir eksiklik yaratır. İncelemiş olduğumuz masalda ise mahallede, Augustus'un kız arkadaşını rencide edecek şekilde itelemesiyle başlar. Bir kahraman bu eksikliği gidermekle görevlendirilir, ona eyleminde birileri yardım ederken birileri karşı çıkar. Bu masalda Bay Bisswanger Augustus'un iyi bir insana dönüşmesine yardımcı olur. Kahraman, birçok deneyden, sınamadan geçerek eksikliği gidermeye çalışır ve sonunda görevini başarıncı ödüllendirilir. Augustus zor süreçten geçer, mahkemeye çıkar, hapse atılır ve cezasını çeker. Hapiste kaldığı süre içinde iç yolculuğu devam eder ve hapisten iyi bir insan olarak çıkar. Bu genel anlatı sürecinde yer alan işlevler, belirttiğimiz gibi, aynı sıralama içinde araştırılıp bu masalda olanlarla olmayan işlevler tespit edilmiştir. Propp, işlevlerin yedi kişi arasında gerçekleştiğini belirtir. Bu masalda yedi kişi çerçevesinde dağılım gösterir.

Hesse'nin bu masalını Propp'un masal biçimleme metoduna göre incelememiz masalın daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacaktır. Zira Propp'un amacı da yüzeydeki çeşitlilik, çok renkli özellik altında, binlerce masala ortak olabilecek işlevsel birimleri bulup ortaya çıkarmak, halk masalının yapısını düzenleyen değişmez yasaları belirtmektir (Propp, 1985, s. 6).

Sonuç

Augustus masalının tüm işlevlerini bir araya getirdiğimizde; (β^1), (γ), (η), (θ), (A8), ((\uparrow), (C), (D10), (G^2), (H), (J), (K), (\downarrow), (Pr), (Rs), (O), (11), (N), (Q), (Ex), (T), (U) şemasını elde ettik. Görüldüğü gibi incelediğimiz masalda 31 işlevin hepsi görülmez, bu masalda yalnızca yirmi iki işlevin mevcut olduğunu tespit ettik. Olmayan maddeleri ise şu şekilde sıralayabiliriz: Yasak çiğnenir (tanımı: yasağı çiğneme, simgesi 6), Saldırgan bilgi edinmeye çalışır (tanımı: soruşturma, simgesi 3), Saldırgan kurbanıyla ilgili bilgi toplar (tanımı: bilgi toplama, simgesi 3), Kötülüğüm ya da eksikliğin haberi yayılır, bir dilek ya da bir buyrukla kahramana başvurulur. Kahraman gönderilir ya da gitmesine izin verilir (tanımı: aracılık, geçiş anı, simgesi B), Kahraman ileride kendisine bağlıta bulunacak kişinin (bağışçının) eylemlerine tepki gösterir (tanımı: kahraman tepkisi, simgesi E). Büyülü nesne kahramana verilir (tanımı: büyülü nesnenin alınması, simgesi F), Düzmece bir kahraman asılsız savlar ileri sürer (tanımı: asılsız savlar, simgesi L), Kahramana güç bir iş önerilir (tanımı: güç iş, simgesi 11), Kahraman evlenir ve tahta çıkar (tanımı: evlenme, simgesi WOo). Bu masalda da görüldüğü gibi bütün masalarda bu işlevlerin tümüne rastlanmaz, arada birkaç işlevin eksikliği bu işlevlerin masalların olay örgüsünde ortaya çıkış düzenini (sırasını) sarmaz ve değiştirmez. İncelemeye

çalıştığımız masalda da dokuz işlevin eksikliğinin masalın olay örgüsünü ve ortaya çıkış sırasını bozmadığı saptanmıştır.

Sonuç olarak; işlevsel yapısını tespit etmeye çalıştığımız Hesse'nin *Augustus* Masalı başlangıç durumu (α) ile başlar, (U) işlevi ile sona erer. Yapısal özelliklerini incelemeye çalıştığımız bu masalda, Propp'un görüşleriyle benzer özelliklerin olduğunu gördük.

Propp'un masallarla ilgili öne sürdüğü bazı tezler, incelemiş olduğumuz masalda da mevcuttur. Propp'a göre masalların ortak işlevlerini tüm masallarda tam olarak bulunmayabilir, fakat masalın işlev sayısı kaç olursa olsun işlevlerin sırası kesinlikle değişmez. Bizim elde ettiğimiz bulgular da bu iddia ile paralellik göstermekte ve işlevlerin sırası, Propp'un ortaya koyduğu masal işlevleriyle örtüşmektedir. Ayrıca Propp'un Halk masalları üzerinde saptadığı otuz bir işlevselliğin aynı zamanda Sanatsal Masallar için de geçerli olabileceği sonucuna varılması açısından da incelediğimiz masal önemlidir. İncelemeye çalıştığımız masal, Propp'un "masal çözümleme metodu"na uygun bir metindir. Ancak bu metodun daha çok Alman masallarıyla Türk masallarına uygulaması yapılarak her iki ülke masallarının yapısı, işlevselliği tespit edilip karşılaştırılması yapılabilir. Böylece kültürlerarası bir çalışma ortaya çıkar. Bu konuda Germanistik alanda daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır. Böylece Türk-Alman masalların sınıflandırılması ve varyantlarının tespiti konusunda, Türk masallarıyla Alman masallarının karşılaştırılması araştırmacılara büyük kolaylık sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

Bars, M. E. (2014). Vladimir Propp'un Biçimbilimsel Yaklaşımı Çerçevesinde "Basat Depegözi Öldürdüğü Boy" Üzerine Bir İnceleme. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9 (3), 257-269.

Boratav, P. N. (1982). *Folklor ve Edebiyat*. (2. Baskı). İstanbul: Adam Yayınları.

----- (2014). *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı*. Ankara: Bilgesu Yayınları.

Čechovská, H. (2009). *Hermann Hesses Traumwelt, die Suche nach der Harmonie in unserer Welt*. (Bitirme Tezi). Brno: Masarykova Univerzita Pedagogická Fakulta.

Çıblak, N. (2005). Masal Çözümleme Metodu. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*. (638), 127-140.

Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Elçin, Ş. (1981). *Halk Edebiyatına Giriş*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Hesse, H. (1993). *Yabancı Bir Gezegendeki Tuhaf Haberler*. (Çev. Kamuran Şipal). İstanbul: Afa Yayınları.

Junk, M. (2005). *Dornröschen vom Schaf des Mädchens und dem Erwachsenen als Frau, Eine tiefenpsychologische Interpretation*. Lanstein: emu Verlags- und Verriebs-GmbH.

Kaya, M. *Masal*. Erişim tarihi: 03 Aralık 2014, <http://www.insanokur.org/?p=14901>.

Lüthi, M. (1990). *Märchen*. Stuttgart: Metzler Verlag.

Oğuz, Ö. ve Ekici, M. (2008). *Türk Halk Edebiyatı*. (6. Baskı). Ankara: Grafik Yayıncılık.

Öktem, F. ve Ak, N. B. Carius Julius Caesar Octavianus Augustus (M.Ö. 23 – M.S. 14). Erişim tarihi: 15 Haziran 2015, latindili.humanity.ankara.edu.tr/augustus.doc.

Ölçer, E. (2003). *Türkiye Masallarında Toplumsal Cinsiyet ve Mekân İlişkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Bilkent Üniversitesi Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Pleticha, H. (1996). *dtv junior Literatur Lexikon*. Berlin: Cornelsen Verlag.

Propp, V. (1985). *Masalın Biçimbilimi*. (Çev. Mehmet Rifat ve Sema Rifat). İstanbul: Bilim/Felsefe/Sanat Yayınları.

Sakaoğlu, S. (1999). *Masal Araştırmaları*. (I. Baskı). Ankara: Akçağ Yayınları.

Schödel, S. (2005). *Arbeitstexte für den Unterricht Märchenanalysen*. Stuttgart: Philipp Reclam jun. GmbH.

Siegfried, S. (2005). *Arbeitstexte für den Unterricht Märchenanalysen*, P Stuttgart: hilipp Reclam jun. GmbH.

Wilpert, G. V. (1989). *Sachwörterbuch der Literatur*. 7. Auflage. Stuttgart: Alfred Kröner Verlag.